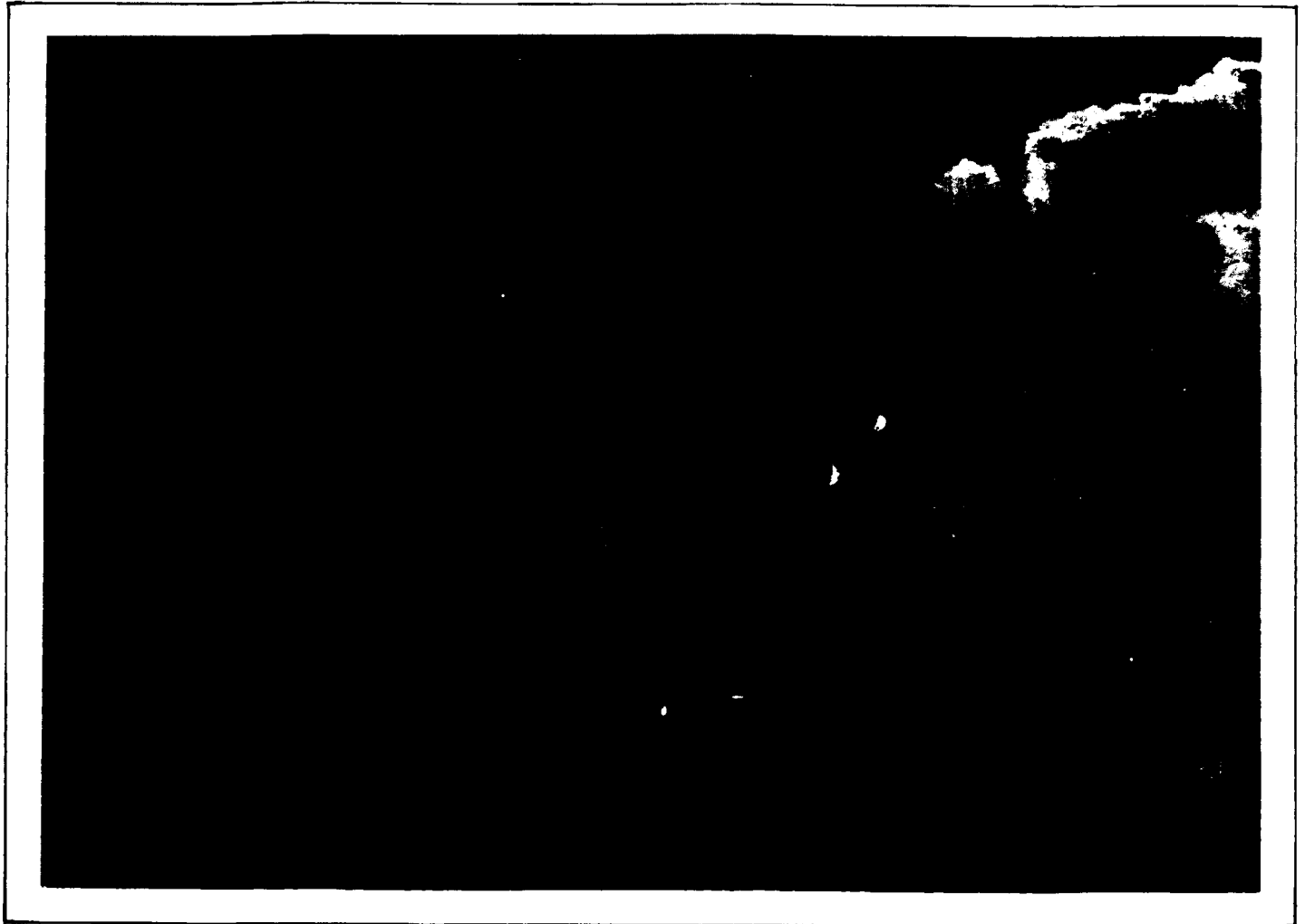

Σκοπός τους είναι η προστασία του περιβάλλοντος από τις ανεπιθύμητες μεταβολές που μπορούν να επιφέρουν διάφορα δημόσια ή ιδιωτικά έργα καθώς και τα οικιστικά ή άλλα σχέδια χρήσεων γης. Περιέχουν ανάληψη του περιβάλλοντος του συγκεκριμένου χώρου όπου θα γίνει το έργο, αξιολόγηση των διαφόρων εναλλακτικών λύσεων και των αλλαγών που καθενιά απ' αυτές θα προκαλέσει στο περιβάλλον, παρουσίαση των μέτρων που πρέπει να ληφθούν για την αποφυγή, μείωση ή επανόρθωση των αρνητικών επιπτώσεων του έργου πάνω στο περιβάλλον.

Είναι προσιτές στο κοινό, ώστε ο κάθε ενδιαφερόμενος να μπορεί να τις εξετάσει και να ελέγξει την ποιότητα και αντικειμενικότητά τους.

Έκτιμηση και Διαχείριση του Περιβάλλοντος

Κίμων Χατζημπίρος

Τό 7ο Ευρωπαϊκό Σεμινάριο Έφαρμοσμένης Οικολογίας οργανώθηκε από τό Συμβούλιο τής Εύρώπης στή Γαλλία τόν περασμένο Σεπτέμβριο. Κάτω από τό γενικό τίτλο «Έκτιμηση και Διαχείριση του Περιβάλλοντος» (Evaluation et Aménagement de L' Environnement) μελετήθηκαν επί 12 μέρες θέματα σχετικά μέ τίς περιβαλλοντικές επιπτώσεις (impact) του χωροταξικού σχεδιασμού και τής διαχείρισης ενός δοσμένου χώρου. Πήραν μέρος 15 επιστήμονες από 11 Ευρωπαϊκές Χώρες (Ίσπανία, Πορτογαλία, Γαλλία, Άγγλία, Ίρλανδία, Βέλγιο, Έλβετία, Δανία, Γερμανία, Ίταλία, Ελλάδα) καθώς και 1 από τίς Η.Π.Α. Ή εκπαίδευση καλύφθηκε από μιά δωδεκάδα Γάλλους

Πανεπιστημιακούς και έρευνητές, ενώ συμμετείχε και εκπρόσωπος του Συμβουλίου τής Εύρώπης.

Τό Σεμινάριο αποτελέσθηκε από δύο φάσεις, σχετικά ανεξάρτητες, σέ δύο διαφορετικές περιοχές τής Γαλλίας. Τήν οργανωτική εϋθύνη στήν κάθε φάση είχε τό τοπικό «Μόνιμο Κέντρο Μύησης στό Περιβάλλον» (Centre Permanent D' Initiation à l' Environnement). Ύπάρχει ένας περιορισμένος αριθμός από τέτοια Κέντρα στή Γαλλία τά όποια ιδρύθηκαν πριν λίγα χρόνια και έχουν σκοπό τή σφαιρική μελέτη του περιβάλλοντος τής περιοχής τους και τήν ενημέρωση του κοινού πάνω στα περιβαλλοντικά προβλήματα. Ή λειτουργία τους βασίστηκε κατά κανόνα σέ ύποδομή που προϋπήρχε μέ τή μορφή ενός τοπικού κέντρου έρευνών ή ενός πανεπιστημιακού έργαστηρίου, και επανδρώθηκαν κυρίως μέ τήν απόσπαση προσωπικού από τή Μέση Έκπαίδευση ή τίς Άνώτατες Σχολές. Τό πρόγραμμα για ίδρυση και ανάπτυξη τέτοιων Κέντρων έχει άτονήσει τελευταία λόγω λιτότητας, μέ αποτέλεσμα ή αξιόλογη αυτή προσπάθεια να μή μπορεί να ολοκληρωθεί.

Ή πρώτη φάση του Σεμιναρίου πραγματοποιήθηκε στήν

πεδινή περιοχή Picardie της Βόρειας Γαλλίας με επίκεντρο την παραλιακή κωμόπολη Saint Valéry sur Somme. Ξεετάστηκαν προβλήματα σχετικά με την κοιλάδα του ποταμού Somme, το στενό θαλάσσιο κόλπο όπου εκβάλλει, την επίδραση της παλίρροιας πάνω στη διαμόρφωση του τοπίου και του περιβάλλοντος της περιοχής, τους διάφορους σχηματισμούς της ακτής (θύνες, άμμονδιά, χαλίκια, απόκρημνοι βράχοι) και τις δυνατότητες προστασίας της. Κεντρικός άξονας των παρατηρήσεων ήταν η διάκριση ανάμεσα στο φυσικό και το τεχνικό μέρος του περιβάλλοντος, ή επισήμανση των φυσικών παραγόντων που καθορίζουν μία άρρη και όμαλή εξέλιξη και η εκτίμηση των αποτελεσμάτων της ανθρώπινης επέμβασης που, στη συγκεκριμένη περίπτωση, επιταχύνει αυτή την εξέλιξη. Ο βασικός στόχος απέβλεπε στην ανάπτυξη μίας μεθοδολογίας για την ανάλυση της «άρχινης κατάστασης» (état initial), δηλαδή του περιβάλλοντος όπως το παρατηρεί κανείς σήμερα, έτσι ώστε να καταλήξει σε μία «διαπίστωση των επιπτώσεων εκ των υστέρων» (constat d' impact a posteriori), δηλαδή σε συμπεράσματα σχετικά με τ' αποτελέσματα που είχε στο περιβάλλον η ανθρώπινη δραστηριότητα κατά το παρελθόν.

Η δεύτερη φάση πραγματοποιήθηκε στην περιοχή Cantal της όρεινης Κεντρικής Γαλλίας, με επίκεντρο τη νομαρχιακή πρωτεύουσα Aurillac. Τά προβλήματα που ξεετάστηκαν ήταν συχνά παρόμοια με αντίστοιχα ελληνικά, όπως το φαινόμενο εγκατάλειψης της υπαίθρου από τους αγρότες και η αξιολόγηση των διαφορών δυνατότητας επέμβασης του κράτους. Οι δυνατότητες αυτές, που προσδιορίζονται από τις αντικειμενικές συνθήκες της περιοχής, συνίστανται στη συγκεκριμένη περίπτωση στην προγραμματισμένη διαχείριση του περιβάλλοντος προς τρεις κατευθύνσεις: την ανάπτυξη δασικών εκμεταλλεύσεων, την αναζωογόνηση γεωργικών και κτηνοτροφικών δραστηριοτήτων σε συνεταιριστική βάση και τη στροφή προς τον τουρισμό με τη μορφή χιονοδρομικών εγκαταστάσεων ή με τη μετατροπή των εγκαταλειμμένων σπιτιών σε ξεσοικές κατοικίες. Ξεετάστηκαν επίσης προβλήματα όπως οι τρόποι εφαρμογής και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις των γεωργικών αναδασμών, ή σκοπιμότητα των τοπικών χωροταξικών και οικιστικών σχεδίων κ.τ.λ. Βασικός στόχος αυτής της φάσης ήταν η ανάπτυξη μίας μεθοδολογίας για τη μελέτη των περιβαλλοντικών και κοινωνικών επιπτώσεων (étude d' impact a priori) των προγραμμάτων διαχείρισης και ανάπτυξης καθώς και η λειτουργία και ο ρόλος του θεσμού των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που έχει νομοθετικά καταχρωσθεί στη Γαλλία από το 1976.

Τά βασικά θέματα του Σεμιναρίου κατά τις δύο φάσεις του άκολούθησαν τόν άξονα «ανάλυση άρχινης κατάστασης - διαπίστωση επιπτώσεων εκ των υστέρων- μελέτη επιπτώσεων εκ των προτέρων» που δίνει μία γενική μεθοδολογία για τη μελέτη ενός φυσικού χώρου με στόχο τόν προγραμματισμό της μελλοντικής χρήσης του. Έκτός από τόν παραπάνω κεντρικό άξονα ξεετάστηκαν και άλλα σχετικά θέματα όπως π.χ. τόν άνοιγμα στο κοινό μίας άχρησιμοποίητης δασικής περιοχής με σκοπό τήν περιβαλλοντική ένιμέρωση καθώς και η παρακολούθηση τών εργασιών μίας επιτροπής πολιτών σε επίπεδο νομού με θέμα τήν περιβαλλοντική διαχείριση της περιοχής τους.

Η όργάνωση του Σεμιναρίου ήταν πολύ καλή τόσο στον τομέα της ποιοτικής στάθμης τών όμιλών, συζητήσεων κ.τ.λ. όσο και στο ύλικό επίπεδο (μετακινήσεις, διαμονή κ.τ.λ.). Ύπηρχαν επίσης διαθέσιμα όλα τά άναγκαία τεχνικά μέσα και έγινε συστηματική χρήση άεροφωτογραφιών και πτήσεων χαμηλού ύψους για τη μελέτη του τοπίου. Ίδιαίτερα σημαντικό χαρακτηριστικό ήταν η μέθοδος προσέγγισης τών θεμάτων. Η μετάδοση γνώσεων με διαλέξεις και συζητήσεις σε κλειστό χώρο περιορίστηκε στο ελάχιστο και τό μεγαλύτερο μέρος του χρόνου εργασίας άφιερώθηκε σε υπαίθρια παρατήρηση και μελέτη του τοπίου, επιτόπια εξέταση τών προβλημάτων, έπαφή και συζήτηση με ανθρώπους που είχαν άμεση άνάμειξη ή ένδιαφέρον στα διάφορα θέματα. Τό πνεύμα ξεάλλου που επικράτησε σ' όλη τη διάρκεια του Σεμιναρίου, και τό όποιο δέν ήταν τυχαία συγκυρία αλλά έπιλογή που έγινε συνειδητά από τούς Γάλλους διοργανωτές είχε σά στόχο μέσα από τό δομδαρισμό με στοιχεία και έντυπώσεις για ένα όρισμένο χώρο, νά άποκαλυφθούν τά προβλήματα του με άνάγλυφες όλες τίς όψεις τους: όχι μόνο καθαρά περιβαλλοντικές, αλλά και κοινωνικές οικονομικές, ιστορικές, πολιτικές, κ.τ.λ. Η προσπάθεια έφθανε μερικές φορές τά όρια της ύπερβολής με αποτέλεσμα νά δημιουργείται μία σχετική σύγχυση στην κατανόηση όρισμένων θεμάτων, γιατί χανόταν ή ουσία μέσα στις λεπτομέρειες και δέν διαγράφονταν σαφώς οι βασικοί παράγοντες και στοιχεία του προβλήματος. Φυσικά αυτό προκάλεσε πολλές φορές τήν αντίδραση τών άγγλοσαξωνικής προέλευσης ή νοοτροπίας μελών του Σεμιναρίου, τά όποια έπέμεναν συνεχώς στην άνάγκη νά άπαλλαγούν τά θέματα του Σεμιναρίου από ό,τι δέν ήταν αυστηρά μέσα στα πλαίσια της Έφαρμοσμένης Οίκολογίας. Ίπισήμαναν τό κίνδυνο νά άσχολούνται οι έπιστήμονες του περιβάλλοντος με αντικείμενα που δέν άνήκουν στην άρμοδιότητά τους, αντί νά περιορισθούν στην «αντικειμενική» παρουσίαση τών πορισμάτων της έπιστημονικής δουλειάς προς τούς πολιτικούς ή τούς ύπεύθυνους άποφάσεων (decision makers) οι όποιοι θά αναλάβουν και τήν εϋθύνη τών τελικών έπιλογών. Η άποψη πάντως αυτή ύπήρξε πάντα μειοψηφία στο Σεμινάριο και δέχθηκε αρκετή κριτική από εκπροσώπους όρισμένων χωρών και από τούς Γάλλους έκπαιδευτές.

Στά τελικά συμπεράσματα του Σεμιναρίου ύπογραμμίζεται ή σημασία τών μελετών επιπτώσεων, στις όποιες πρέπει νά παίρνονται ύπόψη όλοι οι παράγοντες και οι όποιες πρέπει νά προηγούνται από όποιαδήποτε χωροταξική έπιλογή και νά έχουν καθοριστική σημασία για τήν τελική άπόφαση. Έπίσης έπισημαίνεται ή άνάγκη νά παίρνουν οι ύπεύθυνοι του σχεδιασμού ύπόψη τίς άνάγκες και έπιθυμίες του ένδιαφερόμενου πληθυσμού και νά μήν έπιβάλλουν τίς άπόψεις τους, αλλά αντίθετα ό σχεδιασμός σχετικά με τη χωροταξία και τη διαχείριση του περιβάλλοντος νά πραγματοποιείται με τήν ένεργητική συμμετοχή τών ανθρώπων που άφορά καθ' όλη τη διάρκεια έκπόνησης και εφαρμογής του προγράμματος. Τέλος άναγνωρίζεται ή σημασία της προπαρασκευής τών πολιτών για τήν άνάλψη αυτών τών εϋθυνών και πρωτοβουλιών μέσω της εϋαισθητοποίησης στα περιβαλλοντικά προβλήματα που πρέπει νά πραγματοποιηθεί τόσο στο σχολείο όσο και στα Κέντρα Ένημέρωσης για τό περιβάλλον.

Ἐπιλογή βιβλιογραφίας γιά τή ρύπανση τοῦ περιβάλλοντος.

Ἡ ἐπιλογή ἐγινε μέ κριτήρια καθαρά ποιοτικά καί ὅπως εἶναι φυσικό δέν εἶναι ἕνας πλήρης κατάλογος.

Ἰδιαίτερα λείπουν βιβλία σέ γλώσσες, ὅπως ἡ γερμανική, ἡ ἰταλική, κ. ἄ. γιατί δέν ὑπῆρχαν οἱ κατάλληλες βιβλιοθήκες ἢ ἐνημερωτικά φυλλάδια, ὅπου θά μπορούσε κανεῖς νά βρεῖ τήν πλούσια βιβλιογραφία τῶν χωρῶν αὐτῶν.

Μέ τό ἡμαφιέρωμα αὐτό τῶν Συγχρόνων Θεμάτων πιστεύουμε ὅτι ἀνοίγουμε ἕνα διάλογο πάνω στό ἐπίκαιρο θέμα τῆς ρύπανσης τοῦ περιβάλλοντος

Γενικά γιά τήν οἰκολογική κρίση

1. R. Carson, *Silent Spring*, Houghton Mifflin (H.Π.Α. 1962), Penguin, Λονδίνο, 1965.
2. B. Commoner, *Science and Survival*, Ballantine Books, Νέα Ὑόρκη 1963.
3. B. Commoner, *The Closing Circle: Confronting the Environmental Crisis*, Jonathan Cape, Λονδίνο, 1972.
4. B. Ward & R. Dubos, *Only One Earth*, Penguin, Λονδίνο, 1972.
5. *The Ecologist, A Blueprint for Survival*, Penguin, 1972.
6. D. Meadows et al., *The Limits to Growth*, Earth Island, Λονδίνο, 1972.
7. M. Mesarovic and Ed. Pestel, *Mankind at the Turning Point*, Hutchinson, Λονδίνο, 1975.
8. National Academy of Sciences (USA), *Resources and Man*, Freeman, San Francisco, 1969.
9. J. Ridgeway, *The Politics of Ecology*, Dutton, Νέα Ὑόρκη, 1970.
10. T. Roszak, *The Making of Counter Culture*, Faber, Λονδίνο, 1969.
11. T. Maldonado, *Environnement et Idéologie*, Ed. 10/18, Παρίσι, 1972.
12. R.F. Dasmann, *Planet in Peril? Man and the Biosphere Today*, Penguin - Unesco, 1972.
13. M. Nicholson, *The Environmental Revolution*, Penguin, 1972.
14. OECD, *Science, Growth and Society: A New Perspective*, OECD, Παρίσι, 1971.
15. E.F. Schumacher, *Small is Beautiful*, Abacus, Λονδίνο, 1974.
16. P. Agnesse, *Clefs pour l' Ecologie*, Ed. Seghers, Παρίσι, 1971.
17. P.R. Ehrlich, A.H. Ehrlich & J. Holdren, *Ecoscience, Population, Resources, Environnement*, Freeman, San Francisco, 1978.
18. M. Bookchin, *Pour une Société Ecologique, Bourgeois*, Παρίσι, 1975.
19. H.L. Parsons, *Marx and Engels on Ecology*, Greenwood Press, Λονδίνο, 1979.
20. M. Mosquet, *Ecologie et Politique*, Ed. Galilee, Παρίσι, 1978.
21. N. Calder (Ed.), *Nature in the Round*, Weidenfeld & Nicholson, Λονδίνο, 1973.
22. H. Rothman, *Murderous Providence*, Rupert Hart Davis, Λονδίνο, 1972.

23. *Study of Critical Environmental Problems (SCEP), Man's Impact on the Global Environment*, MIT Press, Cambridge Mass., 1970.

24. H. Stretton, *Capitalism, Socialism and the Environment*, Cambridge CUP, Cambridge, 1975.

25. R. Wagner, *Environment and Man*, 2nd ed., Norton, N. Ὑόρκη, 1974.

26. S. Schurr (Ed.), *Energy, Economic Growth and the Environment*, John Hopkins, Baltimore, 1972.

27. C. Southwick, *Ecology and the Quality of Our Environment*, Van Nostrand Reinhold, Λονδίνο, 1972.

28. D. Dickson, *Alternative Technology*, Fontana, Λονδίνο, 1974.

29. J.M. Edington & M.A. Edington, *Ecology and Environmental Planning*, Chapman & Hall, Λονδίνο, 1977.

30. M. Caldwell et al (Eds.), *Socialism and the Environment*, Spokesman books, Nottingham, 1972.

31. M. Barrat Brown et al (Eds.), *Resources and the Environment: A Socialist Perspective*, Spokesman books, Nottingham, 1976.

Ἐγκυκλοπαίδειες, γενικά βιβλία γιά τό περιβάλλον καί τή ρύπανση.

1. *Encyclopedia of Environmental Science*, Mc Graw-Hill, N. Ὑόρκη, 1974.
2. J.F. Gamer, *Control of Pollution Encyclopaedia*, Butterworth, Λονδίνο, 1977.
3. R.G. Bond & C.P. Stranb, *Handbook of Environmental Control*, 3 Volumes, CRC Press, Cleveland, Ohio, 1972.
4. N.I. Sax, *Industrial Pollution*, Van Nostrand Reinhold, Νέα Ὑόρκη, 1975.
5. M. Frankel, *The Social Audit Pollution Handbook*, MacMillan Press, Λονδίνο, 1978.
6. M. Sitting, *Pollution Detection and Monitoring Handbook*, Noyes Data Co.
7. *Cleaning Our Environment: A Chemical Perspective*, American Chemical Society, Washington, D.C. 1978.
8. *Chemistry in the Environment* (συλλογή ἀρθρῶν ἀπό τό περιοδικό *Scientific American*), Freeman, San Francisco, 1973.

Ἐκλαϊκευμένα Περιοδικά γιά τό περιβάλλον

1. *The Ecologist, Journal of the Post Industrial Age*, 73 Molesworth Str., Wadebridge, Cornwall PL277DS, UK.
2. *New Scientist*, King's Reach Tower, Stamford Str., London SE19LS.
3. *Resurgence, Journal of the Fourth World*, Pentre Ifan, Felindre, Farchog, Crymmych, Dyfed, Wales.
4. *Undercurrents, the Magazine of Radical Technology*, 275, Finchley Rd., London NW3.
5. *Science for People*, περιοδικό τῆς British Society for Social Responsibility in Science, 9, Poland Str., London W1V3DG.

6. Co Evolution Quarterly, Box 428, Sansalito, California 94965.
7. Environment, Box 3066, St. Louis, MO 63130, USA.
8. Environmental Action, 1346 Connecticut Ave NW, Suite 731, Washington, DC 20036.
9. Alternative Sources of Energy, Ronte 2, Milaca, MN 56353, USA.
10. Science for the People, 897 Main Str., Cambridge Mass. 02139, USA.
- 10a. Not Man Apart, Friends of the Earth, 124 Spear Str., San Francisco, CA 94105.
11. Ecologie, 12, rue Neuve-du-Patis, 45200 Montargis, France.
12. La Gueule Ouverte, Hebdomadaire d' Ecologie politique et de Désobéissance Civile, BP 26, 71800 La Clayette, France.
13. Le Sauvage, 11, rue d' Aboukir, 75002 Paris, France.
14. Le Courier de la Baleine, της οργάνωσης Les Amis de la Terre, 16, rue de l' Université, 75007 Paris, France.
15. Nechselwirkung, Technik Naturwissenschaft Gessellschaft, Postscheckkonto Berlin-West Nr. 383165-108, Reinhard Behnisch, Haupt str. 31, 1000 Berlin 62, W. Germany.
16. Zeitschrift fur Hmweltpolitik (journal for Environmental Policy), Deutscher Fachverlag Gamb H, Schumanstr. 27, 6000 Frankfurt/ M, W. Germany.
17. La Nuova Ecologia, Piazza Sant' Alessandro 4, 20123 Milano, Italy.
18. Sapere, Galleria Strasburgo 3, Milano 20122, Italy.
19. Cahiers Galilee, Place Galilee 6-7, B.P. 160, 1348 Houvain la Neuve, Belgium.
20. Revoluon, Postbus 1328, 6501 BH Nijmegen, The Netherlands.
21. Alternatives, Perspectives on Society and Environment, Peterborough, Ontario, Canada, K9J7B8.
22. Nature and Resources, UNESCO, 7 Place de Fontenoy, 75700 Paris.
23. Connect, United Nations Environmental Programme, New York.
24. Impact of Science on Society, UNESCO, Paris.

Βιβλία για τό περιβάλλον στα έλληνικά.

Τά βιβλία πού κυκλοφοροϋν στα βιβλιοπωλεία είναι μεταφράσεις, ενώ τά έλληνικά βιβλία, όπως τής ΕΡΥΕΑ και τών καθηγητών τών ΑΕΙ, είναι περιορισμένης κυκλοφορίας και βρίσκονται μόνο σε βιβλιοθήκες (Δημόκριτος, ΕΕΧ, κ.λ.π.).

Γενικά

1. Χ.Μ. Έντσοεναμπέργκερ, Α. Γκόρτζ και Μ. Μάρκοβιτς: Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής, έκδ. Έπίκουρος, Αθήνα, 1975.
2. Γκύ Μπιολά: Μαρξισμός και Περιβάλλον, έκδ. Πανόραμα, Αθήνα, 1976.
3. Π. Σάμουελ: Οίκολογία, έκδ. Βέργος, Αθήνα, 1978 (Γ' έκδ.).
4. Ρ. Ντιμόν: Μόνο Μιά Σοσιαλιστική Οίκολογία, έκδ. Δωδάνη, Αθήνα, 1978.
5. Λ. Κόντι: Τί είναι Οίκολογία, έκδ. Αστέρι, Αθήνα, 1979.
6. Μ. Μπούκτιν & Α. Ρόμπερτς: Η οίκολογία και ή Έπαναστατική Σκέψη, έκδ. Έλεύθερος Τύπος, Αθήνα, 1978.
7. G. Martz: Προστασία Περιβάλλοντος, έκδ. Μ. Γκιούφδας, Αθήνα, 1977.

Ειδικές εκδόσεις.

1. Έλληνική Έταιρεία Έρεΐνης Έλέγχου Ρυπάνσεως Ύδάτων Έδάφους Αέρος: ειδικά φυλλάδια με διάφορα θέματα ρύπανσης τού περιβάλλοντος και τριμηνιαία δελτία (για συν-

δρομητές). Ξενοφώντος 14, Αθήνα. Έπίσης πλούσια βιβλιοθήκη.

2. Έθνικό Συμβούλιο Χωροταξίας και Περιβάλλοντος, Ζαλοκώστα 1, (βιβλιοθήκη περιοδικών στόν 6ο δροφο).

3. ΚΕΠΕ: Προστασία Περιβάλλοντος εκ τής Ρυπάνσεως, Όριστική Έκθεση, Αθήνα 1972, (περιορισμένη κυκλοφορία).

Προστασία τού Φυσικού Περιβάλλοντος, Όριστική Έκθεση, Αθήνα, 1972.

4. Έπουργείο Πολιτισμού και Έπιστημών (Έγηρεσία Έπιστημονικής Έρεΐνης και Αναπτύξεως): Κατάλογος Δημοσιεύσεων και Μελετών επί θεμάτων Περιβάλλοντος, Αθήνα, 1976 (περιορισμένη κυκλοφορία).

5. WHO, UNDP και Έπουργείο Κοινωνικών Έγηρεσιών: Πρόγραμμα Έλέγχου Ρυπάνσεως Περιβάλλοντος, 1 Ένδιάμεση Τεχνική Έκθεση, 4 τόμοι, Αθήνα, 1975 (περιορισμένη κυκλοφορία).

6. Γ. Βαϊκανάς: Βιομηχανική Ρύπανση, Αθήνα, 1972.

7. Γ.Β. Κυριακόπουλου: Τεχνολογία Περιβάλλοντος, Αθήνα, 1978.

Έλληνικές ειδικές εκδόσεις.

8. Κύκλος Λαϊκών Μελετών (ίδρ. Γ. Τομπρογιάννης): Αθήνα, προβλήματα. Προβλήματα, Αθήνα, 1979. (περιβάλλον, ρύπανση).

9. Γ. Αμπατζόγλου: Έλευσινα - Θριάσιο Πεδίο, Χημ. Χρονικά, Σεπτ. 1978.

10. Ν. Βαΐου-Χατζημιχάλη, Κ.Μ. Χατζημιχάλη: Περιφερειακή Ανάπτυξη και Έκβιομηχάνιση - Μονοπωλιακές Έπενδύσεις στην Πύλο, Έξάντας, Αθήνα, 1978.

11. ΤΕΕ: Θεσμικό και Διοικητικό Πλαίσιο Προστασίας Περιβάλλοντος και Παραρτήματα, Αθήνα, 1978.

Πολιτική τής προστασίας τού περιβάλλοντος.

1. K.W. Kapp, Implementation of Environmental Policies, UNEP, Mouton, the Hague, 1972.

2. J. Mc Loughlin, The Law and Practice Relating to Pollution Control in the United Kingdom, Graham & Trotman, Λονδίνο, 1976.

3. R. Johnson & G. Brown, Cleaning Up Europe's Waters: Economics, Management, Policies, Praeger publ., Νέα Ύόρκη, 1976.

4. S.P. Johnson, The Pollution Control Policy of the European Communities, Graham & Trotman, Λονδίνο, 1979.

5. A. Utton & D.H. Henning (Eds.), Environmental Policy Concepts and International Implications, Praeger publ., Ν. Ύόρκη, 1973.

6. Environmental Protection Agency (EPA), Progress Report (κάθε χρόνο), Govt. Printing Office, Ουάσινγκτον.

Περιβάλλον και υγεία.

1. R. Trevethick, Environmental and Industrial Health Hazards, Heinemann, Λονδίνο, 1974.

2. G.L. Waldbott, Health Effects of Environmental Pollutants, C.V. Mosby Co, St. Louis, 1973.

3. L. Lave & E. Seskin, Air Pollution and Human Health, John Hopkins Press, Baltimore, 1975.

4. Air Pollution and Cancer in Man, Proceedings of the Second Hanover International Carcinogenesis Meeting, U' Mohr publ., WHO, Geneva, 1975.

5. National Academy of Sciences (USA), Drinking Water and Health, Ουάσινγκτον DC., 1977.

6. U.S. Environmental Protection Agency (EPA), Effects of Noise on People, pub. No NIID 300 7 Ουάσινγκτον D C 1971.

7. K. Mellandy, The Biology of Pollution, Edward Arnold, Λονδίνο, 1972.
8. World Health Organization, Health Hazards of the Human Environment, WHO pub. Geneva, 1972.

Προβλήματα ρύπανσης του περιβάλλοντος στις Άνατ. Χώρες.

1. B. Boxer & D. Pramer, Environmental Protection in the People's Republic of China, the State Univ. of New Jersey, 1978.
2. M. Goldman, The Spoils of Progress: Environmental Pollution in

the USSR, MIT Press, Cambridge, Mass, 1972.

3. F. Singleton, Problems of Environmental misuse in Yugoslavia, στο βιβλίο Resources and Environment (Eds. M. Barratt Brown et al.), όπου αναφέρεται.

4. N.F. Izmerov, Control of Air Pollution in USSR, World Health Organization, PHP no 54, Geneva, 1973.

5. Methods Used in the USSR for Establishing Biologically Safe Levels of Toxic Substances, WHO, Geneva, 1975.

6. USSR Academy of Science, Society and Environment: a Soviet View, Progress publ., Moscow, 1977.

7. M. Dakov, Environmental Management in the People's Republic of Bulgaria, Sofia Press, Sofia 1975.

Η ΑΥΓΗ Κάθε Πέμπτη οικονομική στήλη

Ο ΠΟΛΙΤΗΣ

μηνιαία επιθεώρηση

Κέκροπος 2, τ.τ. 119,
τηλ.: 32.45.332

- Πολιτική και κοινωνική κριτική
- Επιστημονικά δοκίμια
- Θεωρητικές επεξεργασίες
- Προβλήματα σοσιαλισμού
- Διεθνή πολιτικά θέματα
- Βιβλιοκρισία

Κυκλοφορεί στα περίπτερα
και τα βιβλιοπωλεία

